

Kreta, April 1996.

In een roestbruine taxi, onderweg van Iraklion naar mijn tijdelijk onderkomen aan de beach van Rethymnon, brengt het verhaal van die Griekse chauffeur mij terug naar een lang geleden. Hij is pas een klein jaar op de taxi en zegt zijn gehele leven werkzaam te zijn geweest in de cruizevaart. Hij vertelt dat veel afgedankte schepen in Griekenland worden ingezet voor dag tripjes en dat zijn laatste schip de "MS Jupiter" plotseling, in de diepe Libische zee voor de kust van Kreta, gezonken is.

Het toeval wilt dat Elly en ik op dit schip in 1971 voor het eerst kennis maakte met het onstuimige Griekse leven. Een tocht gestart in Istanbul en via vele eilanden naar het einddoel Athene met haar heerlijk plakka met haar muziek en in door generaals beheerste zwarte periode van het land.

De MS Jupiter is een luxe schip en zit vol met 300 Amerikanen, veelal medici. Zij verkeren in een typisch Amerikaanse verkiezingsstemming "Nixon tegen Johnson" en discussiëren uitgebreid over de pros en cons.

Zij laten ons als enige buitenlanders niet met rust en zij betrekken ons in hun analyses vanuit Europees gezichtspunt. Elly lacht over dat alles en heeft meer belangstelling voor de Griekse geschiedenis. Zij is veel in de bibliotheek te vinden en daarbij erg in trek bij een groep belezende mannen. Mijn onderbroken leefritme, dag en nacht werken, is mij in de begindagen van de vakantie opgebroken en ik voel mij door die overdreven belangstelling van al die Amerikaanse medici behoorlijk ziek.

De eenzaamheid van de hut is verkwikkend, terwijl Elly het goed met haar Amerikaantjes kan vinden. In de ruwe overtocht van Kreta, waar wij het smoorhete Knossos hebben bezocht, naar Santorini word ik voor de eerste keer van mijn leven zeeziek. Toch is zo'n luxe vaart een mooie ervaring, ook al zijn er enige 60 plus mannen niet erg gelukkig op dat schip. Er is er een bij die wanneer hij bevrijd is van zijn dominante vrouw, haar verwenst omdat zij hem op dat schip heeft genomen. Hij refereert het thuis te vissen en Europa interesseert hem al evenmin. Bij al die verplichte briefings in de bibliotheek over de geschiedenis van het oude Griekenland valt hij in slaap. Daarna valt het mij op dat veel Amerikaanse vrouwen inderdaad de broek aan hebben. De zachte pastel kleuren zijn misleidend want het zijn hardliners, die vrouwen.

Nu, ruim vijf en twintig jaar later ben ik opnieuw in Kreta, nu voor een werk bijeenkomst in het kader van een Europees telematica project dat in Chania zal plaats vinden. Uit praktische redenen heb ik ruimschoots de tijd genomen en zal ruim een week op het eiland dat in lente stemming verkeert, verblijven. Het boek over Bill Gates dat ik van mijn zoon Albert

gekregen heb lees ik in een ruk uit. Hierin tref ik verhalen en namen van inmiddels bekende mensen aan die ik gekend heb en waarmee ik zo ook het een en ander heb meegemaakt. De tijd waarin wij nu leven doet mij herinneren aan 1983 waar de PC revolutie door de intrede van IBM toe alles op zijn kop zette.

Anno 1995 is het de Internet revolutie die diep ingrijpt in vele branches. Daarom nu via een hyperlink terug naar Athene, het is lente 1983, wij zitten midden in de Personal Computer revolte.

Andrew Kay, uit San Diego, is met zijn familie in Athene om de succesvolle beursgang van zijn bedrijf Kaypro te vieren.

Zijn bedrijf is vanuit het niets opgestaan en heeft de eerste portable computer met een groot beeldscherm en harde schijf van 10 mb op de markt gebracht. Zijn computerformule is ijzersterk. Met 10 kg nog net draagbaar, een ongekend lage prijs en als eerste in zijn tijd voorzien van een bundel met veel gevraagde software als Wordstar en Supercalc.

Het bedrijf dat altijd kleine lineaire meetapparaten gemaakt heeft met een maximale omzet van 5 miljoen was in goed een jaar naar 60 miljoen dollar omzet gesnel. Deze groei waarin elke maand de omzet verdubbeld werd en het veel beschreven horizontale management systeem van Andrew, veroorzaakt een geweldige chaos. Mijn functie is Europees marketing manager en belast met de Europese markt onder leiding van een Nederlandse Internationale salesmanager die kantoor houdt in San Diego. (Solana Beach)

Die week was de familie Kay vele malen multimiljonair (op papier) geworden en mij is verzocht "eventjes" over te komen naar Athene en een diner te regelen. Van toevalligheden hangt het leven samen en zo leeft mijn schoonzuster Mieke al weer een tijdje in Athene nadat zij tijdens een gedenkwaardige vakantie samen met haar zieke moeder en drie zusjes een prachtige en nogal onstuimige week in Athene doorbrachten. Toen heeft zij kennelijk in alle stilte haar huwelijk geëvalueerd. Ophouden. Het levert een pijnlijke scheiding op en opnieuw beginnen in Athene is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Vandaar dat alle hulp welkom is en zo draag ik op mijn rug, als een stereotiepe gastarbeider, een oude draagbare naaimachine mee naar de Griekse hoofdstad. Merkwaardig genoeg zien de douanebeambten mij als een Griek aan en mocht ik in tegenstelling tot veel anderen direct aan de totale chaos van dat vliegveld ontsnappen. Nog een samenloop van omstandigheden is de aanwezigheid van mijn vrouw die met twee vriendinnen, een Corrie I en Corrie II hun jaarlijkse uitstapje aan het maken zijn. Welnu onze Mieke die werkzaam was bij een reisbureau en zou een specifiek Grieks restaurant van hoge allure en grote standing voor het feest diner uitzoeken.

Zij spreekt inmiddels vloeiend Grieks en lijkt een professionele toeristen begeleidster.

Het geselecteerde restaurant is het trefpunt voor het gemêleerde gezelschap, de zes Kay's, de drie vrolijke Dutch girls, het organisatie comité met mijn persoon als de Europese manager en Mieke, de gids.

Het typische Griekse eethuis, midden in een smoezelige straat, komt mij al verdacht voor en de Amerikanen willen slechts onder grote aandrang plaats nemen. Bij de aperitief, enige flessen champagne, gaat het al fout.

Staat niet op de kaart, geen probleem want onze Griek heeft alles. Na een kwartier komt inderdaad de kelner hevig bezweet met de bestelde flessen binnen, die onder grote hilariteit geserveerd zouden worden. Helaas is het de eerste keer dat onze Griek een fles champagne open maakt en zijn gedraaf hebben die flessen uiterst explosief gemaakt. Voor wij het weten is het gehele gezelschap nat gespoten met het dure schuim. Zelfs de andere gasten zitten er verbaasd, bedremmeld en nat bij. Na weer een kwartier en weer een gelijke ceremonie zitten alle gasten onder de tafel wanneer onze hardleerse kelner het opnieuw op een spuiten zet. Wij hebben er die avond maar een Griekse slapstick van gemaakt en onze Amerikanen dachten dat deze act erbij hoorde. Mieke blijft hardnekkig volhouden dat het een eerste klas tent was en ik moet toegeven dat deze Griekse chaos niets was vergeleken bij het jaartje Kaypro dat hierop

gevolgd is. Big blue IBM heeft in die tijd van de PC een open standaard gemaakt en de gevolgen zijn een versnelling in het kwadraat. De eerste draagbare computer van Kaypro heeft het na de vliegende start niet gered. Andrew is zijn papieren miljoenen weer kwijt geraakt en nu anno 1996 in Chania doet veel mij aan deze tijd herinneren.

Het is nu de tijd van de INTERNET hype en weer staat alles op de kop. Weer zijn er talloze goudzoekers in de markt die niet gestoord door enige kennis elkaar voor de voeten lopen. Het tegenspartelde Europa heeft zelfs 6.5 miljard ECU (ruim 13 miljard gulden) beschikbaar gesteld voor ontwikkeling op gebied van multimedia, internet en onderwijs.

Mijn project IDEALS staat onder leiding van Duitsers uit Darmstadt, het bekende Fraunhofen Instituut. Ons multi Europese gezelschap is in het eeuwen oude Chania niet disciplinair genoeg voor de Duitsers. Er zijn heel wat gele en rode kaarten uitgereikt door dit stramme volk. Een studenten feest, met prachtige muziek en veel hartstochtelijke dansen, na het diner van de universiteit president is een welkome afwisseling. De cultuur verschillen binnen Europa zijn groot en een heikel punt is de weigering van de zuidelijke landen om vrouwen te betrekken bij het gebruiken van toekomstige Computer Gebaseerde Training Systemen. Een verklaring heb ik er ook later niet voor gevonden

Terug in mijn eenvoudig Beach Hotel heb ik enige dagen door een prachtig, in lente getooid, Kreta gezworven. In de Minoische tijd van ca 1450 jaar voor C. heeft de vrouw een hoge positie en het roept vragen bij mij op hoe dit na de zoveelste wederopbouw na weer een alles vernietigende aardbeving teloor is gegaan. Na de verdeling van het Romeinse imperium werd Kreta onderdeel van het Byzantium en nog later maakte de kerk zich los van Rome. Na mijn lange voettochten mocht ik graag verpozen in die kerken en ik heb zelfs het geluk een dienst mee te maken.

Spreeken en zingen dat kunnen die Grieken en het zijn alleen in het zwarte geklede oude vrouwen die aanwezig zijn. In de middeleeuwen zijn de Italianen uit Venetië de baas geweest wat te zien is aan prachtige kastelen met veel gelijkenis aan die van ons. De Turken die daarna van vanaf 1669 hebben huis gehouden en het geloof letterlijk wilden doven zijn nog steeds niet geliefd. Maar ook de Duitsers hebben behoorlijk van zich doen spreken tijdens de tweede wereld oorlog waarbij complete dorpen werden uitgemoord omdat de Grieken een heuse generaal hadden ontvoerd. Een Vlaamse gids die in de stijl van Paul van Vliet een prachtige museum suppoost met "gedragen" oud Nederlandse volzinnen neerzet, wilt over deze Duitse verhalen weinig kwijt. Meer dan 80 % van de toeristen spreken in ieder geval Duits, zegt ze en al 8 jaar woont zij in dit soms koude

Kreta. Laat zij s.v.p blijven komen want het leven wordt sinds de Europese eenwording aardig duur, klaagt zij, hopen op een ferme tip.

Als troost spreek ik haar moed in, want met Internet dat inclusief telefoon gebruik nog geen 2 gulden per uur kost moet toch ander "betaald werk " van buiten het eiland te vinden zijn?

Van al dat nieuwe en virtuele cyberspace gedoe blijft niets over wanneer het vertrek uit het eiland weer op een typisch Griekse chaos uitloopt en de aankomst in Amsterdam niet alleen midden in de nacht is maar bovendien steenkoud. Midden tussen de junkies op het Centraal station in Utrecht ben ik weer even die clochard die ik ooit in Joegoslavië op proef geweest ben.

Voorlopig verlang ik er in ons kille klimaat, naar dit slapen in een doos niet terug.

Linne, Mei 1996